

ภาพยนตร์เห่เรือ

จัดทำโดย

น.ส. แพรววา

กอบแก้วกุล

เลขที่ 5

นาย จูตสิทธิ์

ลิขิตขจร

เลขที่ 6

น.ส. นภัสสร

พิสิทธิ์วิทยานนท์

เลขที่ 12

น.ส. มลิินทร์

ธนสารโสภณ

เลขที่ 20

เนื้อเรื่อง

ประกอบไปด้วย บทเห่ 2 ชุด คือ

1. บทเห่ชมพยุหยาตราทางชลมารค

บทชมธรรมชาติ พรรณนาความสวยงามของเรือ ปลา ดอกไม้ และเปรียบกับนางอันเป็นที่รัก

2. บทเห่กาگی เห่สังวาส และเห่ครวญ

เนื้อเรื่อง

กล่าวถึงขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ซึ่งประกอบด้วยเรือพระที่นั่งกิ่ง และเรือที่มีโขนเรือเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ คือ เรือครุฑยุคนาค เรือ ไกรสรमुख เรือสมรรถชัย เรือสุวรรณหงษ์ เรือชัย เรือคชสีห์ เรือม้า เรือสิงห์ เรือนาคา (วาสุกรี) เรือมังกร เรือเลียงผา เรืออินทรี

हेขมปลา กล่าวพรรณาขมปลาต่าง ๆ มี ปลานวลจันทร์ คางเบื่อน ตะเพียน กระแห แก้มขำ ปลาทุก น้ำเงิน ปลาทราย หางไก่ ปลา สร้อย เนื้ออ่อน ปลาเสือ แมลงภู่ หวีเกศ ชะแวง ชะวาด ปลาแปบ

हेขมไม้ เมื่อเรือแล่นเลียบชายฝั่ง ขมไม้ที่เห็นตามชายฝั่ง ซึ่งมี นางแย้ม จำปา ประยงค์ พุดจีบ พิกุล สุกรม สายหยุด พุทธชาติ บุนนาค เต็ง แต้้ว แก้ว กาหลง มะลิวัลย์ ลำดวน

हेขมนก เมื่อใกล้พลบค่ำเห็นนกบินกลับรัง ก็ขมนกต่าง ๆ มี นกยูง สร้อยทอง สาลิกา นางนวล แก้ว ไก่ฟ้า แขกเต้า ดุเหว่า โนรี สัตวา และจบลงด้วยบทเห่ครวญ เป็นการคร่ำครวญ คิดถึงนางที่เป็นที่รักในยามค่ำคืน

โครงเรื่อง

ภาพยนต์เหเรือพระราชนิพนธ์ของพระมหากษัตริย์มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการเดินทางทางน้ำของพระมหากษัตริย์ในสมัยอดีตโดยรูปแบบการเดินทางแบบพยุหยาตราทางชลมารคมีบทร้องประกอบการเดินทาง โดยพรรณนาถึงสิ่งแวดล้อมเช่น เรือ นก ต้นไม้ ปลา

ตัวละคร

ในภาพยนตร์เห่เรือ มี 2 ตัวละคร

1. กวี

ตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องมีนิสัยช่างสังเกต ชอบการชมวิวและการพรรณนาถึงความสวยงาม ของธรรมชาติตลอดสองข้างทาง

2. นางอันเป็นที่รัก

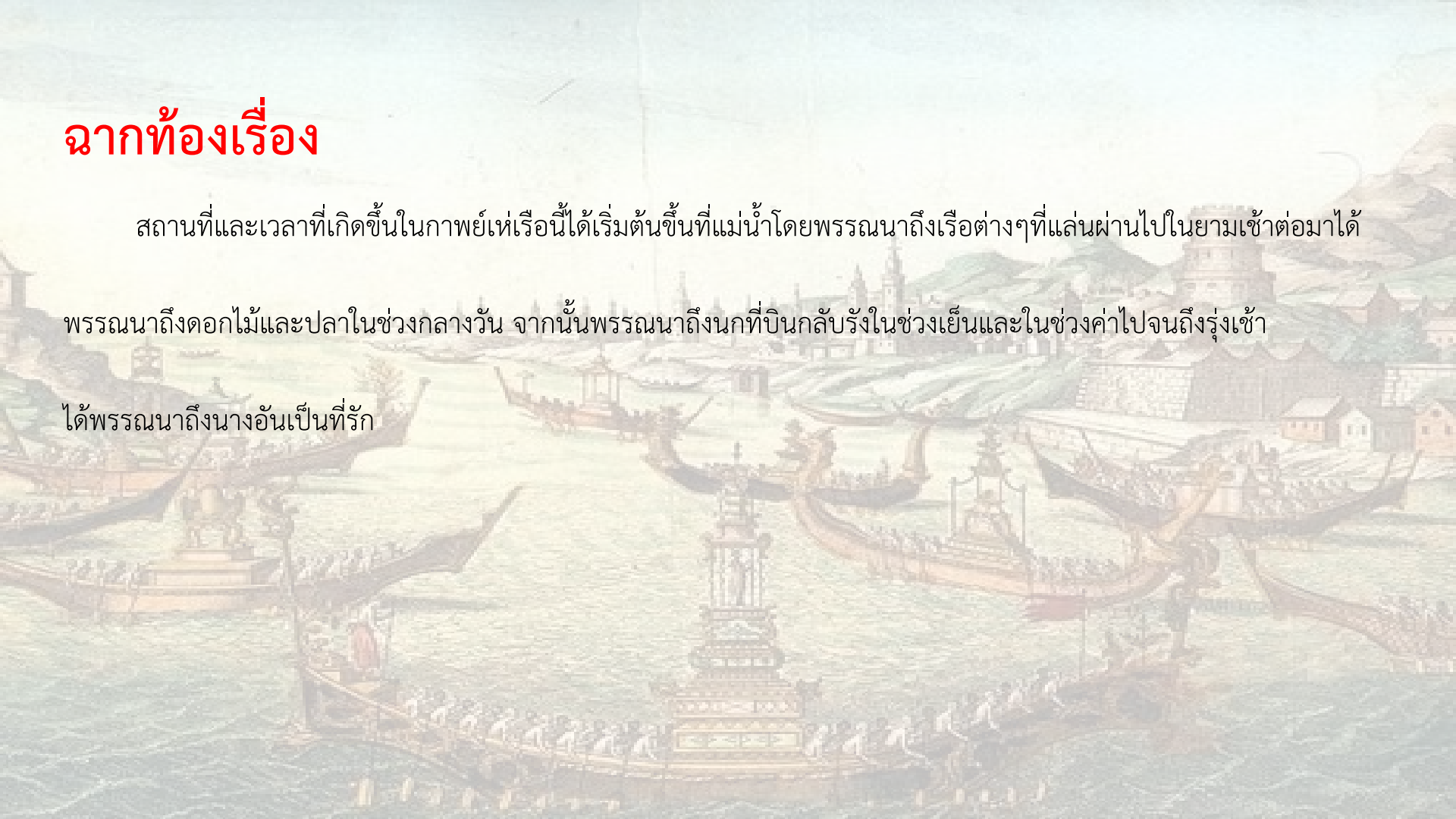
ไม่ได้มีบทบาทในเรื่องแต่เป็นบุคคลที่กวีได้พรรณนาถึงด้วยความรักและ โหยหา

ฉากท้องเรือ

สถานที่และเวลาที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์เรื่องนี้ได้เริ่มต้นขึ้นที่แม่น้ำโดยพระธรรมาถึงเรือต่างๆที่แล่นผ่านไปนิยามเข้าต่อมาได้

พระธรรมาถึงดอกไม้และปลาในช่วงกลางวัน จากนั้นพระธรรมาถึงนกที่บินกลับรังในช่วงเย็นและในช่วงค่ำไปจนถึงรุ่งเช้า

ได้พระธรรมาถึงนางอันเป็นที่รัก

บทรำพึงรำพัน

ในกาพย์เห่เรือของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรนั้นไม่มีบทเจรจา แต่ว่ามีบทรำพึงรำพันที่กวีกล่าวถึงนางอันเป็นที่รัก โดยใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ เข้าใจง่าย มีความหมายแจ่มแจ้งทุกคำ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงอารมณ์ของผู้ที่มีความรักและเป็นทุกข์เพราะรัก เช่น

ยามสองห้องยามย่ำ

ทุกคืนคำย่ออกเอ

เสียงปี่มีครวญเครง

เหมือนเรือมคร่ำรำครวญนาน

แก่นเรื่อง

ในคำประพันธ์เรื่องกาพย์เห่เรือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรต้องการแสดงความไพเราะ สละสลวยของกลอน ความงามของการเห่เรือ ธรรมชาติ และความรู้สึกที่มีต่อคนรัก

A traditional Thai longship (Nakhon Phanom) is shown on a river. The ship is highly decorated with gold and red, featuring a large, ornate prow. In the background, a traditional Thai temple with multiple spires is visible. The text is overlaid in the center of the image.

การอ่านและการพิจารณาการใช้ภาษา
ในวรรณคดีและวรรณกรรม

การสรรคำ

1. เลือกใช้คำให้เหมาะสมกับเรื่องฐานะของบุคคลในเรื่อง

หวิเทศเพศชื้อปลา

คิดสุดาอ่าองค์นางี

หวิเกล้าเจ้าสระสง

เส้นเกศสรวยรวยกลิ่นหอม

2. เลือกใช้คำโดยคำนึงถึงเสียง

รอนรอนสุริยะไ้อ้

อัสดง

เรื้อยเรื้อยลับเมรุลง

คำแล้ว

รอนรอนจิตจ้านง

นุชพี เพียงแม่

เรื้อยเรื้อยเรียมคอยแก้ว

คลับคล้ายเรียมเหลียว

การเรียงคำ

1. เรียงคำหรือวลีหรือประโยคที่มีความสำคัญเท่าๆกันเคียงขนานกันไป

พิศพรรณปลาว่ายคล้ำ

มัตস্যยังรู้ชม

นวลจันทร์เป็นนวลจริง

คางเบียนเบียนหน้ามา

คิดถึงเจ้าเศรษฐีอาร์มณ

สนสาใจไม่พามา

เจ้างามพริ้งยิ่งนวลปลา

ไม่งามเท่าเจ้าเพื่อนชาย

ไก่อฟ้ามาตัวเดียว

เหมือนพรากจากนงเยาว์

แขกเต้าเกล้าคู่เคียง

เรียมคะนึ่งถึงเอวบาง

เดินทองเทียวเลี้ยวเหลี่ยมเขา

เปล่าใจเปลี่ยวเหลี่ยมหานาง

เรียงจับไม้ไผ่ปีกหาง

เคยแนบข้างร่างแรมนาน

การเรียงเรียงคำ

2. เรียงเรียงประโยคให้เนื้อหาเข้มข้นขึ้นไปตามลำดับจุดขึ้นบันไดจนถึงขั้นสุดท้ายที่สำคัญที่สุด

เวรามาทันแล้ว

จึงจำแล้วแก้วโกมล

ให้แค้นแสนสุดทน

ทุกข์ถึงเจ้าเศร้่าเสียดาย

งามทรงวงดั่งวาด

งามมารยาทนาครกราย

งามพริ้มยิ้มแยมพราย

งามคำหวานลานใจถวิล

แต่เข้าเท่าถึงเย็น

กล้ากลืนเชียวเป็นอาจิด

ชายใดในแผ่นดิน

ไม่เหมือนพี่ที่ตรอมใจ

การใช้โวหาร

1. การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง

สุพรรณหงส์ทรงพู่ห้อย

เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์

เรือม้าหน้ามุงน้ำ

เพียงม้าอาชาทรง

งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์

ลินลาศเลื่อนเตือนดาชม

แล่นเฉื่อยฉ้ำล้าระหง

องค์พระพายผายผันผยอง

2. การใช้พรรณนาโวหาร

แก้มซ่าซ่าใครต้อง

ปลาทุกทุกซอกตรม

ไก่อ้ามาตัวเดียว

เหมือนพรากจากนงเยาว์

อันแก้มน้องซ่าเพราะชม

เหมือนทุกซัพี่ที่จากนาง

เดินท่องเที่ยวเลียวเหลียมเขา

เปล่าใจเปลี่ยวเหลียวหานาง

การอ่านและพิจารณาประโยชน์
หรือ
คุณค่าในวรรณคดีและวรรณกรรม

คุณค่าด้านอารมณ์

1. ผู้แต่งสื่ออารมณ์ให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงกวีในฐานะบุคคลคนหนึ่งที่มีความโศกเศร้าเสียใจ ความรัก ความเหงาเปล่าเปลี่ยวใจที่ผู้แต่งมีต่อนางอันเป็นที่รัก เช่น

ไก่อไฟมาตัวเดียว

เดินท่องเที่ยวเลี้ยวเหลี่ยมเขา

เหมือนพรากจากนางเยาว์

เปล่าใจเปลี่ยวเหี่ยวหานาง

2. ผู้แต่งได้สื่อถึงอารมณ์สนุกสนาน ครึกครื้นและตื่นตาตื่นใจ เมื่อได้เห็นกระบวนเรือ เช่น

ดนตรีมีอึงอล

ก้องกาหลพลแห่โหม

โห่ฮึกครึกครื้นโครม

โสมนัสชื่นรื่นเรียงพล

คุณค่าด้านสังคม

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการพยุหยาตราทางชลมารคและประเพณีการแห่เรือ เช่น

เรือครุฑยุคนาคหัว

ลิวลอยมาพำผั้นผยอง

พลพายกรายพายทอง

ร้องโห่เหอโห่เหมา

สรमुखขสีดำน

เพียงพิมานผ่านเมฆา

ม่านกรองทองรจนา

หลังคาแดงแย่งมังกร

คุณค่าด้านสังคม

2. สะท้อนให้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อของคนไทย เช่น

ชมดวงพวงนางแย้ม

บานแสลัมแย้มเกสร

คิดความยามบังอร

แย้มโอยุ้ย้มพริ้มพรายงาม

3. ทำให้เห็นงานฝีมือของสตรีไทยในสมัยก่อนว่ามีความประณีต เช่น

ประยงค์ทรงพวงห้อย

ระย้าฮ้อยห้อยพวงกรอง

เหมือนอุษะนวลล่อง

เจ้าแหวนไว้ให้เรียมชม

คุณค่าด้านสังคม

4.การบอกเวลานิยมใช้ฆ้อง กลอง เป็นเครื่องบอกเวลา เช่น

ยามสองฆ้องยามย่ำ
เสียงปี่มโหรีครวญเครง

ทุกคืนค้าย่ำออกเอง
เหมือนเรียมคร่ำรำครวญนาน

5.ความเชื่อในกฎแห่งกรรม เช่น

เวรมาทันแล้ว
ให้แค้นแสนสุดทน

จึงจำแคล้วแก้วโกมล
ทุกข์ถึงเจ้าเศร้่าเสียดาย

คุณค่าทางวรรณศิลป์

1.เลือกสรรถ้อยคำที่อ่านเข้าใจง่าย มีความหมายแจ่มชัดทุกถ้อยคำ เช่น

แก้มข้าข้าใครต้อง

อันแก้มน้องข้าเพราะชม

ปลาทุกทุกช่อกรรม

เหมือนทุกซ์พีที่จากนาง

2.แสดงให้เห็นความงดงาม ความสง่างาม ความตระการตาของกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ด้วยถ้อยคำ สำนวน โวหารซึ่งเป็นที่จับใจและ

จดจำกันสืบต่อมานาน เช่น

สุวรรณหงส์ทรงภู์ห้อย

งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์

เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์

ลินลาศเลื่อนเดือนตาชม

คุณค่าทางวรรณศิลป์

3.ดีเด่นทางด้านกรพรรณนาให้เห็นภาพ และให้อารมณ์ความรู้สึกดี เช่น

จำปาหนาแน่นเนื่อง

คลี่กลีบเหลืองเรืองอร่าม

คิดคำนึงถึงนงราม

ผิวเหลืองกว่าจำปาทอง

4.ศิลปะการแต่งดี มีกลวิธีพรรณนาโดยใช้การอุปมา การเล่นคำ การใช้คำที่เน้นให้เห็นภาพ คำที่นำให้นึกถึงเสียง คำที่แสดงอารมณ์ต่างๆได้ดี เช่น

พุดจิบกลีบแสดล้ม

พิกุลแกมแซมสุกรม

หอมช่วยรวยตามลม

เหมือนกลิ้งน่องต้องติดใจ